

ИЗБЯГАХ!

Няма да ви казвам името си, защото не съм някоя забележителност. Нямам намерение да ви разказвам и биографията си, защото почти нямам такава, а ще започна направо.

Избягах от къщи. Седя сега на скалите край морено на четирийсет километра от дома и си мисля. (Между впрочем, аз съм ученик, така че става ясно, че съм избягал и от училище.) Сега ще ви кажа защо.

Писна ми! Писна ми и от училището, и от непрекъснатите разпавии с майка ми по този въпрос. Става дума за учението, защото на мене не ми се учи. Мисля, че знам всичко, което ми е необходимо и даже много излишни неща.

Така например никой никога в живота ми няма да ме попита как се доказват теоремите за пресичане на права с окръжност, защото, освен учителката по математика, всички други са ги забравили, ако изобщо са ги знаели. И въпреки това са пълноценни граждани. (Как звучи само: “пълноценни!”, сякаш ние, останалите, сме малоценни). Аз няма да ставам учител по математика, така че достатъчно ми е да знам, че въобще има такива теореми. Има още куп излишни неща, които знам, но няма да ги споменавам.

Затова пък има неща, които знам, а учителите не ги знаят. Ето например класната ни, която преподава по български, не знае защо трамваите имат по една жица, а тролеят – две. (Не стъпвайте, деца, на релсите, че ще ви удари ток! Ще ме удари ток, мисля си, само ако оная ми работа е толкова дълга, че стига горе до жицата. Освен това мисли, че бензинът се налива в радиатора.)

Не, съвсем не й се присмивам, защото пък тя знае литературата колкото целия ни клас, взет заедно, ако не и повече. От нея например научих, че думите “от време на време” са четири, а не две, защото аз дотогава си ги пишех “отвреме-навреме”. И не само аз, ами и някои писатели даже.

Та мисълта ми е, че всеки трябва да разбира от работата си, а останалото – само така, за обща култура. Добре, ама не! Карат ни да учим разни дивотии...

Майка ми има друго мнение по тези въпроси. Тя иска да бъда отличник и да следвам за доктор (лекар имам предвид). Откъде й е влязла тази идея в главата, представа си нямам! Никога не съм проявявал интерес към тези науки – напротив, те влизат в списъка на нещата, които смятам за излишни. Опитах се да я убедя да уча поне инженерство, но тя не ще и да чуе. “Ще станеш, вика, един бригадир в завода и толкоз! Доктор е друго нещо!”

Чудя се откъде у родителите е тази мания децата им непременно да следват! Дават ли си сметка какво ще стане, ако всички станат инженери и лекари? Няма да можеш да намериш човек да ти отпуши канала или да ти внесе въглищата в мазето. Майка ми обаче отказва да коментира този въпрос. Имало си хора за всичко.

Всяка сутрин ме вдигаше от леглото, преди да тръгне на работа, за да й разкажа урока или да седна да уча за следобед. Това продължи допреди месец, когато реших да сложа край на тази практика и въпреки боя, не станах от леглото. Момче с характер!

Ще попитата как тогава ще стана инженер, като не искам да уча? Работата е там, че аз съвсем не искам да ставам инженер. Казах го само за пример. Не че не мога да

вляза! Баща ми е имал актив преди Девети, и съм с предимство, но не искам. Не искам и толкоз!

Мечтата ми е да стана автомонтьор. А защо не автоинженер, ще попитат някои от вас. По мое мнение инженерът не изпитва истинско удоволствие от техниката, защото по цял ден върви с ръце в джобовите и само нарежда: “Това направи, онова – недей!” А момчетата го псуват зад гърба му. Аз обичам да се навра под колата и да видя душичката ѝ, да намеря болното ѝ място и да го оправя, ако мога... Най-доволен досега съм бил миналата година в часовете по авто-мото, макар че бяха само веднъж седмично, и после само физиката ми доставяше донякъде удоволствие, стига да няма много формули.

Ама аз се отплеснах, а щях да ви разправам защо избягах. Точно преди седмица срещнах едно момче от нашия клас, което напусна училище и сега бачка като автомонтьор в гаража. Като го гледам, как се връща от работа с дрехи, миришеци на бензин и масло, чак свят ми се завива! Като ми заразправя какъв кефски живот си живеел и като ми показва портфейла си, фряшкан с мангизи от бакшиши, чак ми се доплака. (А аз ходя с двайсет стотинки на ден в джоба!)

Питам го няма ли някаква работа при тях и за мен, а той ми казва, ела утре, ще говорим с майстора. Майсторът първо ме попита пускат ли ме нашите и аз казах, да. После ме поразпита за разните там части на автомобила и като му отговорих, ми даде да регулирам един карбуратор. Регулирах го, той остана доволен и рече, че мога да остана като ученик-монтьор.

Трите километра от гаража до къщи пробягах за три минути. Майка ми естествено не искаше и да чуе. Тогава ѝ казах, че няма да ходя на училище. Тя пък каза, ако не ида, да не се връщам къщи. И аз така и направих. (Това между другото не ми беше за пръв път). Този път обаче бях толкоз ядосан, че се качих на един автобус и се забих надолу по крайбрежието. Първата вечер спях в една купа сено край Ропотамо – изядоха ме комарите и умрях от студ!

Сега седя на скалите и мисля. Майка ми вероятно още същата вечер ме е потърсила на покрива на къщата, но за разлика от последния път, сега естествено не бях там. Сигурно цяла нощ е плакала. (Отначало изпитвах удоволствие при тази мисъл, но сега започна да ми става малко мъчно). На сутринта се е обадила по телефона на баща ми – той работи в друг град – и татко вероятно ѝ е казал да се обади в милицията.

А аз пък в бързината си забравих паспорта и сега трябва да се крия от ченгетата... Това от една страна е добре, защото ако ме търсят и ме гепят, мога да кажа, че не съм аз, но пък от друга страна могат да помислят, че искам да бягам през границата, а аз всъщност не искам... (Да си призная, преди ми е минавала тази мисъл през главата, но след като едно пичлеме от горните класове избяга и после го върнаха, а там колко бой бил изял!... Мен не ме е страх от боя, но могат да решат да ме направят шпионин, пък това е гадно...)

Ще попитате какво ям и къде спя. До онзи ден си купувах вафли с парите, които си бях спестил, а спя в една изоставена лодка. Когато парите ми свършиха, се присламчих към почивната станция наблизо. Там се запознах с едно хлапе-софиянче, което тайно ми носеше намазани филии с масло и мед, които майка му давала, че бил слабичък. Голяма скица! Турил едни цайсове на очите си и по цял ден чете книжки – щял да става ракетен инженер и да строи космически кораби. Представи си!

Вече е краят на септември и в лодката става студено, особено нощем, та го навих да ми донесе едно одеало. Днес обаче си заминават и трябва да му го връщам. Било му

много мъчно за училището, защото вече бил загубил две седмици, заради този курорт, но като се върнел, щял да си навакса. Бил пълен отличник. Кретенче!

Сега се чудя какво ще ям оттук нататък. Курортисти вече почти няма. Мисля си, дали да не ида до автосервиза край селото. Ще взема да ида. Може да се съгласят да им помогна с нещо, пък може и да ме поканят да ядем. Засега не съм гладен още, но ще трябва да помисля и за довечера. Тогава гладът е най-силен. За утре още не мисля. Аз изобщо рядко мисля за бъдещето. И ако мисля понякога, все се виждам автомонтър или нещо такова.

Та тръгвам за автосервиза. Асфалтът не е вече горещ, както през лятото. Коли почти не минават. Ще ида при *дупката* да погледам малко.

Дупката е една дупка на шосето, която открих тези дни. Тя е зад един завой и не се забелязва отдалече, така че шофьорите я виждат в последния момент. Тогава проличава кой какъв е. Държавните коли я преминават, без да им мигне окото и изобщо не намаляват скоростта. “Дум-дум” – бумтят гумите. Частните обаче удрят спирачка и минават бавно, сякаш е минирано.

Гледай сега онази Лада! Аха, отдалече намали – стара пушка, минавал е оттук! А май е държавен – с бял номер... Бахмааму! Ченгеджийска! Сега я загазих! Тия май наистина спират! Единият взема от таблото нещо и го поглежда, сетне гледа мене!... К’во да правя? Да изчезвам е късно! Ей ги, идват насам! Двама са. Единият носи в ръка единствената ми снимка, дето стоеше на масата в салончето. Как не се сетих да я прибера!

Е, какво пък, довечера поне ще се наям и ще се наспя като хората. А след време пак ще духна.

Хайде, чао!

08.11.1967 г. София.